

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/79/2002

OPINIE O DOBROWOLNEJ STERYLIZACJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2002

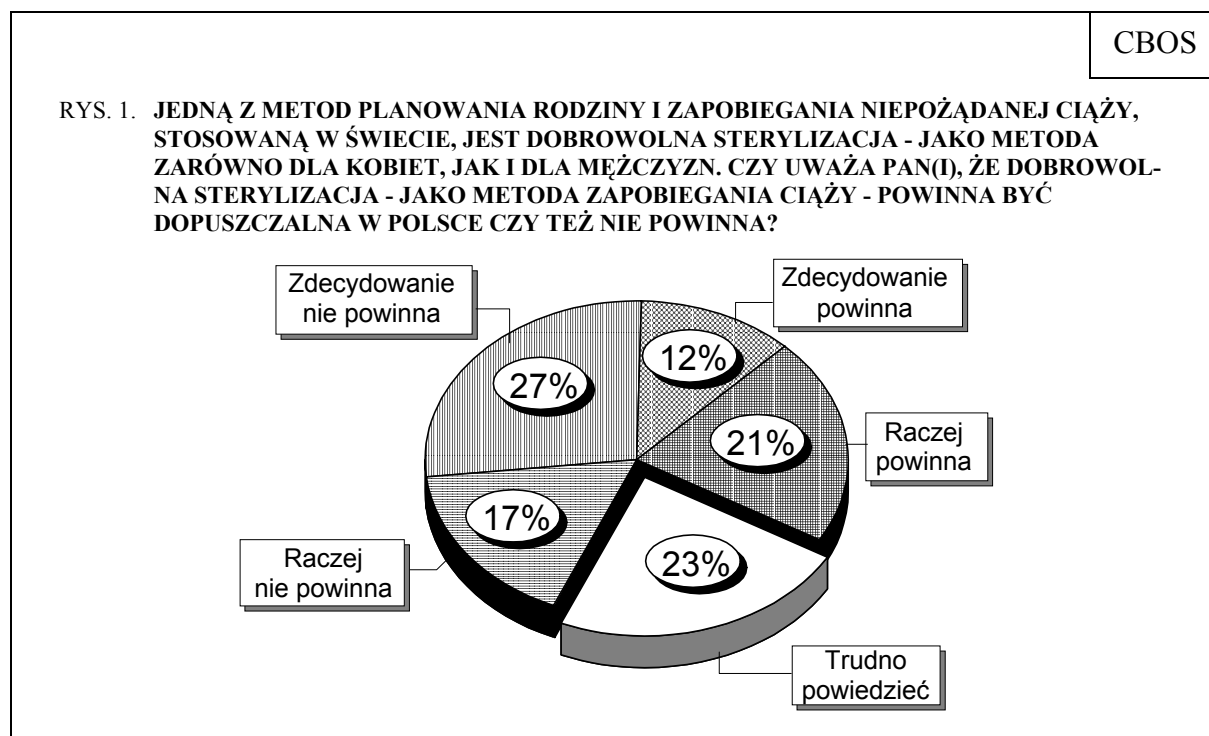
W kwietniowym sondażu¹ poruszyliśmy kwestię odpłatności za pigułki antykoncepcyjne dla kobiet i inne środki zapobiegające niepożądaney ciąży. Przy tej okazji zadaliśmy ankietowanym pytanie dotyczące dobrowolnej sterylizacji - jednej z metod planowania rodziny i zapobiegania niepożądaney ciąży, dostępnej zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn, stosowanej w wielu krajach.

W Polsce poddanie się dobrowolnej sterylizacji nie jest legalnie możliwe, ponieważ jest ona traktowana jako ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci pozbawienia kogoś możliwości płodzenia (art. 156, par.1, pkt 1 kodeksu karnego). Wyjątkiem jest sterylizacja uzasadniona względami czysto medycznymi. Nie ma żadnych innych uregulowań, które by dopuszczały dobrowolną sterylizację z innych powodów, zwłaszcza jako metodę planowania rodziny.

Jakie są poglądy Polaków na ten temat, czy dobrowolna sterylizacja powinna być dopuszczalna w naszym kraju? Trzeba pamiętać, że wielu ankietowanym sterylizacja może się kojarzyć z dawnymi (np. stosowanymi przez nazistów) lub nowymi przypadkami zabiegu przymusowego, potępianego lub budzącego wątpliwości natury etycznej. Dobrowolnej sterylizacji jako metody zapobiegania ciąży nie akceptuje Kościół, może więc ona i z tego względu budzić negatywne reakcje. Niewielka jest też zapewne wiedza ankietowanych o odwracalności zabiegu ubezpłodnienia.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (143), 5-8 kwietnia 2002, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1044).

Jak można było oczekiwać, opinia publiczna jest w tej kwestii podzielona, z tym że przeważają przeciwnicy sterylizacji - ponad dwie piąte badanych (44%) uważa, iż dobrowolna sterylizacja jako metoda planowania rodziny i zapobiegania niepożądaney ciąży nie powinna być dopuszczalna w Polsce, jedna trzecia (33%) jest przeciwnego zdania.

Odsetek osób, które nie potrafiły wyrazić jednoznacznej opinii w tej sprawie, jest stosunkowo wysoki (23%). Liczba ta wzrasta wraz z wiekiem respondentów. Natomiast im wyższy jest poziom wykształcenia oraz im większe miejsce zamieszkania ankietowanych, tym mniejszy wśród nich odsetek wskazań „trudno powiedzieć”. Ma to oczywiście wpływ na odnotowane różnice opinii poszczególnych kategorii badanych, ale mimo to statystycznie istotne zróżnicowania związane są z wiekiem, poziomem wykształcenia, miejscem zamieszkania i - przede wszystkim - religijnością.

Wśród ludzi młodych opinie na temat dopuszczalności sterylizacji są podzielone, wśród starszych zaś przeważają jej przeciwnicy. Odsetek zwolenników sterylizacji jest tym większy, im wyższy poziom wykształcenia ankietowanych (i powiązana z nim lepsza ocena własnych warunków materialnych) oraz im większe miejsce zamieszkania (od 27% na wsi

do 40% w wielkich aglomeracjach miejskich). Wśród osób religijnych, tzn. często praktykujących, ponad połowa jest zdania, że w Polsce sterylizacja nie powinna być dopuszczalna. Natomiast wśród respondentów w ogóle nieuczestniczących w praktykach religijnych opinię taką wyraża nieco ponad jedna czwarta, większość zaś opowiada się za dopuszczalnością sterylizacji (zob. tabelę aneksową).

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Jedną z metod planowania rodziny i zapobiegania niepożądaney ciąży, stosowaną w świecie, jest dobrowolna sterylizacja - jako metoda zarówno dla kobiet, jak i dla mężczyzn. Czy uważa Pan(i), że dobrowolna sterylizacja - jako metoda zapobiegania ciąży - powinna być dopuszczalna w Polsce czy też nie powinna? (%)

	Powinna	Nie powinna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	44	23	1044
Płeć				
Mężczyźni	33	47	21	498
Kobiety	32	42	25	546
Wiek				
18-24 lat	40	48	12	161
25-34	45	38	17	188
35-44	35	44	22	193
45-54	34	45	20	220
55-64	18	54	28	116
65 lat i więcej	16	41	43	166
Miejsce zamieszkania				
Wies	27	47	26	376
Miasto do 20 tys.	29	43	27	114
20-100 tys.	34	44	21	209
101-500 tys.	37	45	18	219
501 tys. i więcej mieszk.	40	38	22	126
Wykształcenie				
Podstawowe	19	48	33	275
Zasadnicze zawodowe	35	44	20	311
Średnie	37	42	20	354
Wyższe	44	42	14	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	41	13	70
Prac. umysł. niż. szczebla	39	47	14	84
Pracownicy fiz.- umysł.	45	31	24	77
Robotnicy wykwalifikowani	36	48	17	81
Robotnicy niewykwalifik.	27	39	34	31
Rolnicy	36	44	21	61
Pracujący na własny rach.	30	50	20	50
Bierni zawodowo				
Rencisści	19	49	31	121
Emeryci	17	45	38	180
Uczniowie i studenci	44	42	13	84
Bezrobotni	37	45	19	171
Gospodynie domowe i inni	39	47	14	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	34	45	21	143
społ. właścicieli	35	46	19	89
prywatnych i państwa	45	38	17	172
sekt. pryw. poza rolnict.	34	45	21	65
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	34	44	23	145
300-399	35	43	22	92
400-599	24	54	22	191
600-800	30	43	26	159
Powyżej 800 zł	36	45	19	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	47	23	324
Średnie	29	45	26	491
Dobre	43	40	17	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	51	28	56
Raz w tygodniu	22	52	26	549
1-2 razy w miesiącu	38	40	22	156
Kilka razy w roku	48	34	18	191
W ogóle nie uczestniczy	59	28	13	91
Poglądy polityczne				
Lewica	40	43	17	270
Centrum	34	43	23	279
Prawica	34	49	16	229
Trudno powiedzieć	21	43	36	266